

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA PE ÎNȚELESUL COPILOR

Cuprins

Titlu I Principii generale

1. Ce este Constituția?
2. Republica Moldova
3. Capitala Republicii Moldova
4. Simbolurile statului

Titlu II Drepturile și îndatoririle oamenilor

1. Dreptul la viață
2. Dreptul la familie
3. Dreptul la învățătură
4. Dreptul la opinie și libera exprimare
5. Dreptul la ocrotirea sănătății
6. Dreptul la libertatea creației
7. Dreptul la asistență și protecție socială
8. Dreptul la un mediu înconjurător sănătos
9. Dreptul la informație
10. Dreptul la întruniri
11. Dreptul la muncă
12. Dreptul la vot
13. Avocatul Poporului
14. Îndatoririle

Titlu III Autoritățile publice

1. Parlamentul – puterea legislativă
2. Președintele Republicii Moldova
3. Guvernul – puterea executivă
4. Puterea judecătorească
5. Organizarea teritorială

Titlu IV Economia și banii publici

1. Bugetul public național

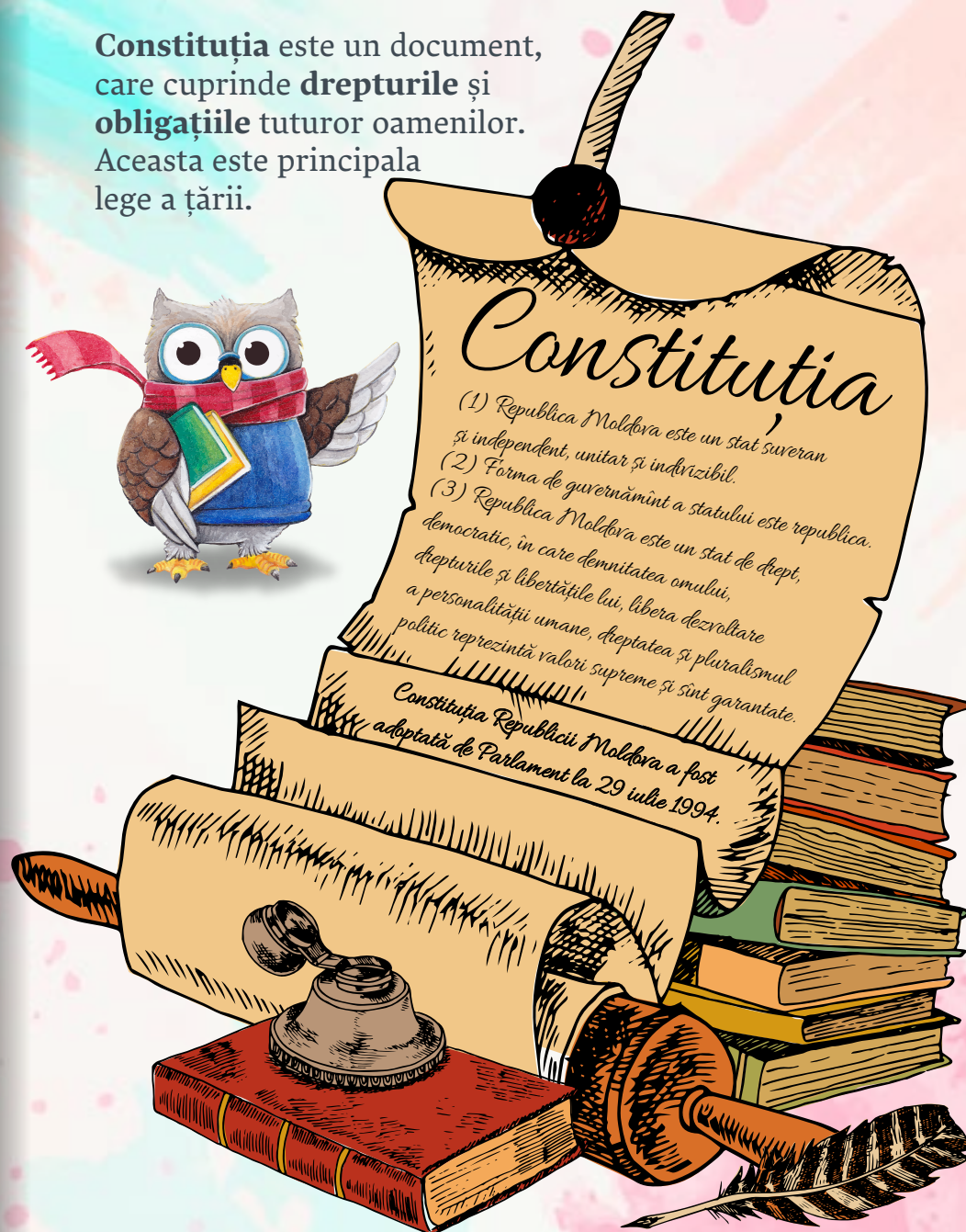
Titlu V Curtea Constituțională

1. Ce este Curtea Constituțională?

1
2
3
3

4
4
5
5
6
6
7
7
8
8
9
9
10
11

12
13
14
15
17

18

19

TITLUL I PRINCIPII GENERALE

Constituția este un document, care cuprinde drepturile și obligațiile tuturor oamenilor. Aceasta este principala lege a țării.

Țara în care noi trăim este
Republica Moldova.
Republica Moldova este
patria tuturor cetățenilor săi.

*Drapelul de Stat al Republicii Moldova
este tricolorul: **albastru, galben, roșu.**
În centru, pe fâșia de culoare galbenă, este
imprimită Stema de Stat
a Republicii Moldova.*

27 august
Ziua Independenței
Republicii Moldova

*În țara noastră locuiesc
nu doar moldoveni, dar și alte
naționalități care au aceleași drepturi.*

Orașul Chișinău
este capitala
Republicii Moldova

Imnul Republicii Moldova este "Limba noastră"
Versuri - Alexei Mateevici
Muzica - Alexandru Cristea

TITLUL II DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE OAMENILOR

Avem dreptul la viață

În țara noastră fiecare om are dreptul la viață și nimeni nu poate să-i dăuneze nici fizic, nici psihic.

Avem dreptul la familie

Părinții au grijă de creșterea și educația copiilor. Copiii sunt obligați să aibă grijă de părinți, când aceștia sunt bătrâni.

Avem dreptul la învățătură

Dreptul la învățătură este obligatoriu. Putem alege limba în care dorim să ne facem studiile. Învățământul de stat este gratuit.

Dreptul prioritar de a alege sfera de instruire a copiilor revine părinților.

Avem dreptul la opinie și libera exprimare

Fiecare dintre noi își poate exprima liber gândurile, opinia, în public, prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

Este interzis îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, instigarea la discriminare, la violență publică.

Avem dreptul la ocrotirea sănătății

Minimul de servicii medicale sunt gratuite.

Avem libertatea creației

Fiecare dintre noi are libertatea să creeze: să picteze, să cânte, să danseze, să compună muzică și versuri, să facă descoperiri și invenții științifice.

Toate aceste activități poartă denumirea de proprietate intelectuală. Ea îi aparține doar celui care o creează și nimeni nu are dreptul să și-o asume.

Avem dreptul la asistență și protecție socială

În cazul în care cineva rămâne fără serviciu, se îmbolnăvește sau rămâne fără familia sa, statul trebuie să-i asigure un ajutor. Acest ajutor se numește asistență socială.

Avem dreptul la un mediu înconjurător sănătos

Pentru ca noi să fim sănătoși, mediul în care trăim trebuie să fie unul curat, trebuie să ne alimentăm sănătos și ecologic, iar produsele alimentare și obiectele de uz casnic să nu ne dăuneze sănătății.

Avem dreptul la informație

Accesul la informație nu poate fi îngrădit. Nimeni nu poate să ne interzică să citim sau să privim ceea ce ne interesează.

Avem dreptul la întruniri

Oricine poate organiza demonstrații și întâlniri pașnice, fără arme.

Avem dreptul la muncă

Oamenii au dreptul la muncă și la libera alegere a muncii. Durata unei săptămâni de lucru este de cel mult 40 de ore.

Avem dreptul la vot

Cetățenii își pot exprima dorințele în timpul alegerilor.

Ei au dreptul de vot de la vârsta de **18 ani**.

Alegerile sunt **libere, egale și secrete**. Nimeni nu poate afla pentru ce candidat ai votat tu, nu poate să te impună să votezi pentru un candidat nedorit și nimeni nu are dreptul să voteze în locul tău.

AVOCATUL POPORULUI

Toți oamenii au
drepturi egale.

Deputații numesc o persoană care are grijă ca toți oamenii să aibă drepturi egale și să fie respectați. Această persoană se numește **Avocatul Poporului**.

Copiii au Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.

Avocatul copilului este numit de Parlament să apere drepturile copiilor.

ÎNDATORIRI

Pe lângă faptul că avem drepturi, fiecare dintre noi are și îndatoriri.

Devotamentul față de țară este sacru.

Apărarea Patriei este o datorie.

Plata impozitelor și taxelor este obligatorie.

Este o datorie a noastră să protejăm mediul înconjurător.

TITLUL III

AUTORITĂȚILE PUBLICE

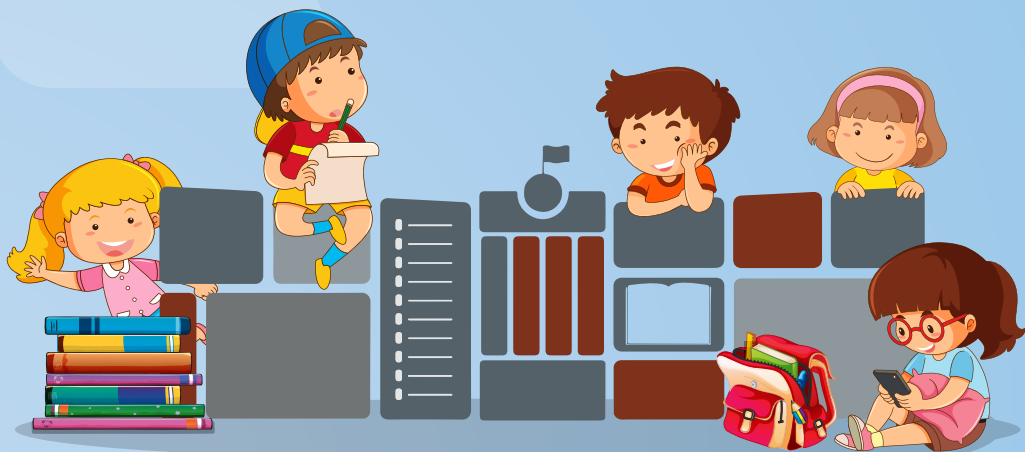
Parlamentul este instituția care face legi în Republica Moldova. Legile sunt obligatorii pentru toți locuitorii țării. Legea spune ce trebuie să faci și ce este interzis. Legea este una pentru toți. Toți oamenii care trăiesc în Moldova trebuie să respecte legea.

Parlamentul este compus din **101 deputați**.

Deputații sunt aleși de oameni la alegerile parlamentare. Oamenii votează la alegeri parlamentare o dată la 4 ani.

Parlamentul Republicii Moldova

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Președintele Republicii Moldova este **șeful statului**. El este ales de către popor, la alegeri, prin vot secret și direct. Președintele se alege pentru o perioadă de 4 ani.

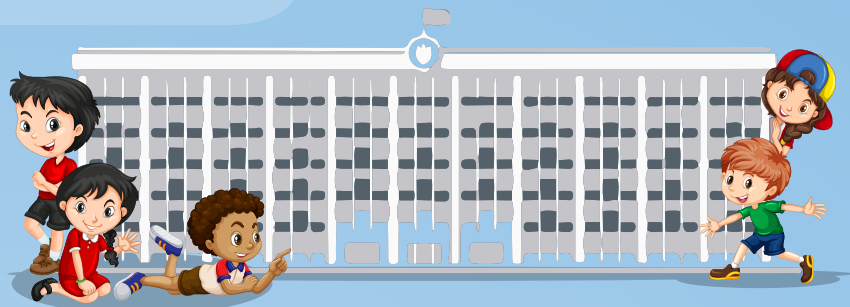
Președintele Republicii Moldova este comandantul suprem al armatei.

Președintele țării promulgă legile pentru ca acestea să poată funcționa.

GUVERNUL

Parlamentul numește **Guvernul**.

Guvernul este compus din miniștri și este condus de Prim-ministru.

Guvernul are un plan de lucru.

Planul de lucru trebuie să facă viața ta mai bună. Dacă planul nu este funcțional, deputații schimbă **Guvernul**.

AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ

Instanțele judecătorești înfăptuiesc **justiția**.

Judecătorii decid și pedepsesc pe cei care nu respectă legile.

Parlamentul face legi

Guvernul face legile să lucreze

Puterea judecătorească - Instanțele judecătorești

Judecătorii îi pedepsesc pe cei care nu respectă legea

ORGANIZAREA TERITORIALĂ

Teritoriul Republicii Moldova este organizat în sate, orașe, raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Unele orașe, cu un număr mai mare de locuitori, sunt declarate municipii:

- Chișinău
- Tiraspol
- Bălți
- Bender
- Comrat
- Cahul
- Ungheni
- Soroca
- Orhei
- Ceadâr-Lunga
- Edineț
- Hâncești
- Strășeni

Localitățile sunt conduse de primari. Ei sunt aleși de oameni la alegerile locale.

TITLUL IV

ECONOMIA ȘI BANII PUBLICI

Bugetul public național include toate **veniturile** și **cheltuielile** statului.

Veniturile sunt acumulate din impozite și taxe, plătite de oameni și agenții economici.

Agenți economici pot fi întreprinderile, magazinele, organizațiile, instituțiile etc.

Cheltuielile sunt îndreptate spre asigurarea serviciilor de sănătate, pentru învățământ, protecție socială, ordine publică. Cheltuielile sunt destinate pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor.

TITLUL V

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Curtea Constituțională asigură ca puterile de stat să fie separate și independente.

- Puterea legislativă (Parlamentul)
- Puterea executivă (Guvernul)
- Puterea judecătorească (judecătoriile)

Curtea Constituțională garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Constituția Republicii Moldova a intrat în vigoare la 27 august 1994

www.parlament.md

multimedia.parlament.md

vizite.parlament.md

facebook.com/ParliamentRM

twitter.com/Parliament_RM

flickr.com/parliamentrm

[youtube.com/c/
ParlamentulRepubliciiMoldova](https://youtube.com/c/ParlamentulRepubliciiMoldova)

ok.ru/parlamentrm

[parlamentul_rm](https://instagram.com/parlamentul_rm)

linkedin.com/company/parliamentrm